

обима посла, запосленом може да престане радни однос ако за то постоји оправдан разлог који се односи на потребе послодавца, а све у складу са законом.

**Заштита личних података.** Запослени има право увида у документе који садрже личне податке који се чувају код послодавца и право да захтева брисање података који нису од непосредног значаја за послове које обавља, као и право да тражи исправљање нетачних података. Лични подаци који се односе на запосленог не могу да буду доступни трећем лицу, осим у случајевима и под условима утврђеним законом или ако је то потребно ради доказивања права и обавеза из радног односа или у вези са радом.

**Обавештење о привременој спречености за рад.** Запослени је дужан да, најкасније у року од три дана од дана наступања привремене спречености за рад у смислу прописа о здравственом осигурању, о томе достави послодавцу потврду лекара која садржи и време очекиване спречености за рад. У случају теже болести, уместо запосленог, потврду послодавцу достављају чланови уже породице или друга лица са којима живи у породичном домаћинству. Ако запослени живи сам, потврду је дужан да достави у року од три дана од дана престанка разлога због којих није могао да достави потврду.

## 10. Зарада, накнада зараде и друга примања.

**Зарада.** Запослени има право на одговарајућу зараду, која се утврђује у складу са законом, општим актом и уговором о раду. Запосленима се гарантује једнака зарада за исти рад или рад исте вредности који остварују код послодавца. Одлука послодавца или споразум са запосленим који одступају од овог принципа ништави су, а повреда овог принципа има још једну последицу – запослени остварује право на накнаду штете. Под радом једнаке вредности подразумева се рад за који се захтева исти степен стручне спреме, односно образовања, у коме је остварен једнак радни допринос уз једнаку одговорност.

Зарада се састоји од зараде за обављени рад и време проведено на раду, зараде по основу доприноса запосленог пословном успеху послодавца (награде, бонуси и слично. ) и других примања по основу радног односа, у складу са општим актом и уговором о раду. Под зарадом, у наведеном смислу, сматра се зарада која садржи порез и доприносе који се плаћају из зараде. Под зарадом се сматрају сва примања из радног односа, осим примања за која је Законом о раду одређено да се не сматрају зарадом (накнада трошкова за долазак на рад и одлазак са рада, накнада трошкова за време проведено на службеном путу у земљи или иностранству, накнада трошкова смештаја и исхране за рад и боравак на терену, отпремнина због одласка у пензију, накнада штете због повреде на раду или професионалног обољења, празнични поклони за децу запослених, јубиларне награде, солидарне помоћи и друго).

Зарада за обављени рад и време проведено на раду састоји се од: 1) основне зараде, 2) дела зараде за радни учинак и 3) увећане зараде. **Основна зарада** одређује се на основу услова, утврђених правилником о организацији и систематизацији послова, потребних за рад на пословима за које је запослени закључио уговор о раду и времена проведеног на раду. **Радни учинак** одређује се на основу квалитета и обима обављеног посла, као и односа запосленог према радним обавезама. Запослени има право на **увећану зараду**: 1) за рад на дан празника који је нерадни дан – најмање 110% од основице; 2) за рад ноћу и рад у сменама, ако такав рад није вреднован при утврђивању основне зараде – најмање 26% од основице; 3) за прековремени рад – најмање 26% од основице; 4) по основу времена проведеног на раду за сваку пуну годину рада остварену у радном односу код послодавца – најмање 0,4% од основице. Основица је основна зарада. Ако су се истовремено стекли услови за увећање зараде по више основа (нпр. ако запослени у ноћној смени ради прековремено), проценат увећане зараде не може бити нижи од збира процената по сваком од основа увећања.

Зарада се исплаћује у роковима утврђеним општим актом и уговором о раду, најмање једанпут месечно, а најкасније до краја текућег месеца за претходни месец. Зарада се исплаћује само у новцу, ако законом није друкчије одређено.